

Dialektikus materializmus

A tudatosan objektíven gondolkodó ember elkerülhetetlenül a dialektikus és materialista világnézetre támaszkodik, függetlenül attól, hogy ezt tudja, elismeri vagy tagadja. Mert csak az anyag tulajdonságainak következetesen az objektív tudományos módszerrel történő megismerésének az alapján működő tudomány képes az ismeretlent, az újat, az objektív valóságot megismerni, az ismereteket bővíteni, pontosítani. Az idealizmus és a vallás képzelt világ ezért nem tudományos, így nem reális alternatíva a világ objektív megismerésére, éppen hogy nem, alkalmatlan, fantáziavilág.

A **dialektikus materializmus** az objektív valóság megismerésének következetesen tudományos világnézete, a tudományos módszerre alapozza megállapításait. A dialektikus materializmusra alapozott marxizmus világnézete szerint az objektíven létező világban kizárólagosan csak az anyag létezik. A következetesen objektív tudományos világnézet materialista és dialektikus, az objektíven létező materiális világot, az anyag mozgását, változását, fejlődését a dialektika törvényei szerint, a kölcsönhatásaiban, az ellentmondásaiban, történetükben vizsgálja.

Minden új felfedezés, alkotás elkerülhetetlenül a materializmusra és a dialektikus gondolkodásra támaszkodik, még akkor is, ha ezt nem ismerik el vagy nem értik, ami nyilvánvaló butaság, mert csak ezen az alapon lehet valóságos eredményt elérni. A világ materiális természetű és a dialektika tudománya nélkül az anyag mozgását, változását, fejlődését, a jelenségeket, a dolgokat, az anyagi formákat, az élővilágot, az embert, a társadalmat, a gondolkodó anyagot nem lehet a valóságnak megfelelően megismerni és megérteni.

Az anyag formái mindörökké mozgásban, változásban, keletkezésben, fejlődésben, pusztulásban léteznek, ezért az adott anyagi forma keletkezésének, változásának, történetének, kölcsönhatásainak, ellentmondásainak vizsgálatát dialektikusan, a dialekti-

ka törvényei szerint kell megvalósítani, hogy objektíven teljességében megismerhető legyen az adott forma, az adott jelenség.

Marxista fogalomlexikon

Dialektikus Materializmus: tudományos filozófiai világnézet, a marxizmus egyik alkotórésze, filozófiai alapja. A dialektikus materializmust Marx és Engels alkotta meg, s Lenin és más marxisták fejlesztették tovább. A dialektikus materializmus kialakulásában igen lényeges mozzanat volt a társadalmi fejlődés menetére és törvényeire vonatkozó tudományos szemlélet kidolgozása (történelmi materializmus).

A dialektikus materializmus létrejöttével lényegében befejeződött az a történelmi folyamat, amelynek során a filozófia speciális kutatási tárggyal rendelkező tudománnyá vált. A filozófia tárgyát a természet, a társadalom és a gondolkodás fejlődésének legáltalánosabb törvényei alkotják, az objektív világnak és a világ tudati tükrözésének azok a legáltalánosabb elvei és alapjai, amelyek megadják a jelenségek és folyamatok helyes tudományos megközelítését, a valóság értelmezésének, megismerésének és gyakorlati átalakításának módszerét.

A dialektikus materializmus sarkköve a világ anyagi természetéről szóló tan, az a felfogás, amely szerint nincs a világon semmi más, mint anyag és az anyag mozgásának és változásának törvényei.

Filozófiai kislexikon

dialektika: általános filozófiai elmélet és módszer, amely modern, materialista formájában a dialektikus materializmus szerves része. A **dialektika** a „külső világ és az emberi gondolkodás mozgásának általános törvényeiről szóló tudomány” (Marx).

A **dialektika** alapgondolata, hogy „a világot nem mint kész dolgok összességét, hanem mint folyamatok összességét kell felfogni, amelyben a látszólag stabil dolgok a levés és elmúlás szakadatlan változásán mennek át” (Engels).